

Warszawa, 25 marca 2025 roku

Rak nie czeka, a pacjenci muszą! Dramatycznie długie kolejki do badań i specjalistów

Onkofundacja Alivia już od 10 lat monitoruje czas oczekiwania na badania obrazowe w blisko 800 placówkach medycznych w Polsce. Najnowsze dane są niestety bardzo niepokojące. W niektórych województwach pacjenci zapisani w trybie normalnym muszą czekać ponad 120 dni na rezonans magnetyczny oraz ponad 90 dni na tomografię komputerową. Do tego należy doliczyć jeszcze czas oczekiwania na opis badania, a ten może wynieść nawet 46 dni! Żle jest również jeżeli chodzi o pierwszą wizytę onkologiczną, na którą czas oczekiwania w wielu placówkach przekracza nawet 50 dni! Obecnie sytuacja najgorzej wygląda w województwach: kujawsko-pomorskim, małopolskim i zachodniopomorskim.

W styczniu 2025 roku Onkofundacja Alivia opublikowała raport „Potrzeby i doświadczenia pacjentów onkologicznych”¹, z którego wynikało, że ponad jedna trzecia wszystkich uczestników badania (38%) musiała czekać na postawienie diagnozy nowotworu dłużej niż 3 miesiące, licząc od momentu zgłoszenia lekarzowi pierwszych objawów. Najnowsze dane zamieszczone na portalu Alivia Onkoskaner tylko potwierdzają zatrważająco **długi czas oczekiwania na badania, które często decydują o życiu pacjentów.**

Ze wszystkich monitorowanych badań najdłużej czeka się na rezonans magnetyczny wraz z opisem. W trybie normalnym pacjenci czekają średnio 106 dni, a w trybie pilnym średnio 83 dni. Niewiele lepiej sytuacja wygląda w przypadku tomografii komputerowej wraz z opisem. Tutaj czeka się średnio 63 dni w trybie normalnym, a 51 dni w trybie pilnym. Cierpliwością muszą wykazać się również pacjenci, którzy czekają na pierwszą wizytę onkologiczną. W tym

1

https://alivia.org.pl/wp-content/uploads/sites/10/2025/01/Raport_Badanie-potrzeb-i-doswiadczen-pacjentow-onkologicznych.pdf

przypadku średni czas oczekiwania wynosi 47 dni w trybie normalnym, a 23 z kartą DiLO.

Pacjenci tracą czas i nadzieję

Mocno niepokoi fakt, że po wykonaniu badania pacjenci muszą czekać również bardzo długo na opis. *Czekałam aż 3 miesiące! Konieczna kontrola z NFZ – pisze pani Jadwiga, pacjentka Centrum Medycyny Profilaktycznej w Krakowie. Ja czekam na opis MR (rezonans magnetyczny) już 8 tygodni i dalej go nie ma. Dzwonię codziennie i nic, niedługo mam wizytę u neurologa i będę musiał przesunąć termin wizyty z powodu braku opisu badania – komentuje pan Adam, pacjent Szpitala św. Łukasza w Bolestawcu.*

Z danych Alivia Onkoskaner wynika, że chorzy muszą również mierzyć się z utrudnionym kontaktem z placówkami – długim czasem oczekiwania na linię, zajętymi lub w ogóle nieodbieranymi telefonami. *Nie ma opcji, żeby się dodzwonić. Infolinia, sekretariaty, pracownie, poradnie. Nikt nie odbiera!* – pisze pacjentka 4. Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SP ZOZ we Wrocławiu.

- *Opóźnienia w diagnostyce prowadzą do dramatycznych konsekwencji zdrowotnych, ponieważ czas odgrywa kluczową rolę w skuteczności leczenia wielu chorób, zwłaszcza nowotworowych. W ciągu kilku miesięcy niewielka, prosta do usunięcia zmiana, może przerodzić się w zaawansowane stadium choroby. Każdy dzień oczekiwania może zatem oznaczać zmniejszenie szans na skuteczną terapię, a w skrajnych przypadkach – brak możliwości wyleczenia. Musimy dążyć do usprawnienia procesów diagnostycznych i skrócenia kolejek, aby każdy pacjent mógł jak najszybciej otrzymać odpowiednią pomoc – podkreśla Aleksandra Ciompała, koordynatorka projektu Alivia Onkoskaner.*

Diagnoza zależna od adresu? Miejsce zamieszkania decyduje o długości kolejek

Onkofundacja Alivia porównuje też średnią długość kolejek do badań obrazowych w poszczególnych województwach. Wyniki pokazują, że na szybkość wykonania

badania ma wpływ miejsce zamieszkania. W niektórych województwach pacjenci czekają nawet 4 miesiące dłużej niż w innych. Nierówności w dostępie do świadczeń w różnych regionach w latach 2019–2023 potwierdza również najnowszy raport Najwyższej Izby Kontroli².

Dane z portalu Alivia Onkoskaner pokazują, że obecnie najdłużej na tomografię komputerową w trybie normalnym czekają pacjenci w województwie małopolskim – 108 dni, a najkrócej w województwie podlaskim – 14 dni. W trybie pilnym natomiast najdłuższy czas oczekiwania jest w województwach kujawsko-pomorskim i małopolskim – 74 dni, a najkrótszy w świętokrzyskim – 10 dni.

Na rezonans magnetyczny w trybie normalnym w województwie kujawsko-pomorskim czeka się aż 153 dni, a w pilnym – 115 dni. W województwie świętokrzyskim natomiast – 34 dni w trybie normalnym, a 25 w trybie pilnym.

Na badanie PET-CT w trybie normalnym i pilnym najdłużej czeka się w województwie łódzkim – 83 dni. Najkrótsza kolejka jest natomiast w województwie podkarpackim – 5 dni zarówno w trybie normalnym, jak i pilnym.

Najdłużej na pierwszą wizytę onkologiczną czeka się w województwie zachodniopomorskim – 225 dni w trybie normalnym, a 81 dni z kartą DiLO. Najkrócej natomiast w województwie podlaskim – 7 dni w trybie normalnym, a 4 dni z kartą DiLO.

Powyższe dane dotyczą czasu oczekiwania na badania w lutym 2025 roku.

Brak specjalistów wydłuża kolejki

Jednym z głównych powodów długiego oczekiwania na badania obrazowe wraz z opisem jest niedobór radiologów. Choć w latach 2017–2021 ich liczba wzrosła o 14%, wciąż brakowało ich w niemal jednej trzeciej skontrolowanych placówek³.

² <https://www.nik.gov.pl/plik/id,30368,vp,33408.pdf>

³ <https://www.nik.gov.pl/plik/id,25877,vp,28651.pdf>

Obecnie w Polsce pracuje około 4 300 radiologów, co jest niewystarczające wobec rosnącego zapotrzebowania⁴.

Tymczasem diagnostyka obrazowa odgrywa kluczową rolę w wykrywaniu nowotworów – nawet 80% rozpoznań jest stawianych lub potwierdzanych na jej podstawie. Poważnym wyzwaniem jest również niedostosowany do potrzeb zdrowotnych dostęp do świadczeń na poziomie regionalnym. Na przykład na badanie PET-CT w województwie opolskim czeka się 7 dni, w podkarpackim – 5, ale już w łódzkim – aż 83 dni.

- *Pacjenci, którzy mają świadomość, że czas oczekiwania na badania różni się w zależności od województwa, zmuszeni są do uprawiania turystyki medycznej. Niestety, osoby wykluczone cyfrowo, które nie mają dostępu do takich informacji, stają przed poważnym problemem. Dodatkowo osoby wykluczone transportowo nie mają możliwości skorzystania ze świadczeń w placówkach, w których terminy są najkrótsze. To pokazuje, jak ważne jest zapewnienie równych szans dostępu do opieki zdrowotnej dla wszystkich pacjentów – mówi Aleksandra Ciompała, koordynatorka projektu Alivia Onkoskaner.*

Onkofundacja Alivia interweniuje

W ramach programu Alivia Onkoskaner Fundacja nie tylko monitoruje czas oczekiwania na badania, ale także podejmuje konkretne interwencje w przypadkach wykrycia nieprawidłowości. W trakcie rozmów telefonicznych z placówkami medycznymi zdarza się stwierdzić niepokojące sytuacje – od niekompetentnych pracowników rejestracji, przez pobieranie opłat za szybsze wykonanie opisu badań, po znacząco wydłużone terminy oczekiwania bez wyraźnego uzasadnienia. Onkofundacja Alivia reaguje, pytając placówki o przyczyny takich sytuacji oraz o plany ich poprawy. W przypadkach podejrzenia rażących naruszeń zgłasza je również do odpowiednich instytucji, takich jak Rzecznik Praw Pacjenta czy Narodowy Fundusz Zdrowia.

- *Każda interwencja, którą podejmujemy, to krok w stronę bardziej transparentnego i dostępnego systemu ochrony zdrowia, w którym*

4

<https://www.rynekzdrowia.pl/Serwis-Onkologia/Wiecej-urzedzen-niz-specjalistow-Radiolog-czas-rozwazyc-zwiekszenie-liczby-rezydentur.255803,1013.html>

pacjent nie musi obawiać się ukrytych kosztów ani nieuzasadnionych opóźnień. Wierzimy, że zmieniając system od podstaw, możemy zmierzać w kierunku zapewnienia wszystkim pacjentom równego dostępu do opieki medycznej. Zdecydowana reakcja na nieprawidłowości w placówkach medycznych jest jednym z zadań realizowanych w naszej Fundacji, bo tylko poprzez konsekwentne działania możemy wpływać na rzeczywistą poprawę systemu i doprowadzić do sytuacji, w której pacjent nie będzie traktowany jako „problem”, lecz jako człowiek zasługujący na najlepszą możliwą opiekę – komentuje Alicja Fudali, koordynatorka ds. relacji zewnętrznych Onkofundacji Alivia.

Dzięki podejmowanym interwencjom udało się już doprowadzić do pozytywnych zmian w funkcjonowaniu niektórych placówek. W kwietniu 2024 roku interwencja w województwie pomorskim ujawniła przypadki pobierania dodatkowych opłat za szybsze uzyskanie opisu badań tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego. Finalnie placówka zwróciła pacjentom nienależnie pobrane opłaty. Na [swojej stronie](#) Fundacja publikuje status prac nad działaniami podjętymi w ostatnich miesiącach.

System w zapaści, a pacjenci w kolejkach – kto poniesie konsekwencje?

- *Polski system ochrony zdrowia przeżywa poważny kryzys. Eksperti alarmują, że w latach 2025–2028 może zabraknąć nawet 249 miliardów złotych na jego finansowanie⁵. Taka luka w budżecie grozi dalszym wydłużeniem kolejek do diagnostyki i leczenia, w tym onkologicznego, co stanowi poważne zagrożenie dla pacjentów. W tym samym czasie rządzący pracują nad realizacją obietnicy wyborczej – projektem obniżenia składki zdrowotnej dla przedsiębiorców, co może obniżyć przychody NFZ o kolejne 5 miliardów rocznie! Nawet Ministra Zdrowia Izabela Leszczyna jest temu przeciwna i poinformowała, że nie będzie głosowała za obniżeniem składki, ponieważ budżet NFZ tego nie udźwignie.*

Wzywamy rządzących do zakończenia rozmontowywania systemu finansowania ochrony zdrowia oraz opracowanie strategii przywracającej

5

federacijaprzedsiębiorcow.pl/wp-content/uploads/2025/02/Finanse-ochrony-zdrowia-pod-scislym-nadzorem-procedury-nadmiernego-deficytu_Raport_IFP_FPP.pdf

stabilne finansowanie NFZ możliwe niezależne od decyzji politycznych i dotacji z budżetu państwa – apeluje Joanna Frątczak-Kazana, wicedyrektorka Onkofundacji Alivia.

Onkofundacja Alivia od 15 lat wspiera pacjentów onkologicznych, dodając im odwagi w zmaganiach z rakiem. Działa, aby zapewniać wszystkim równy dostęp do najlepszej opieki onkologicznej. **Prowadzi portal moja.alivia.org.pl oferujący pakiet darmowych benefitów oraz spersonalizowanych informacji o chorobie.** Udostępnia bezpłatne portale takie jak: [Alivia Oncoindex](#), [Alivia Onkoskaner](#), [Alivia Onkomapa](#), [Alivia Onkosnajper](#) wspierające pacjentów w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących procesu leczenia. Fundacja broni godności chorych na nowotwory złośliwe wszędzie tam, gdzie łamane są ich prawa. Od 2010 roku przekazała chorym na raka ponad 40 milionów złotych na pokrycie nierefundowanych przez NFZ kosztów leczenia w ramach programu [Alivia Onkozbiórka](#). Szczegółowe informacje na temat działalności i misji Onkofundacji Alivia można znaleźć pod adresem alivia.org.pl.

Kontakt dla mediów:

Marta Sikorska
Onkofundacja Alivia
Koordynatorka ds. komunikacji i PR
tel. +48 514 497 254
marta.sikorska@alivia.org.pl